

Latvijas Ģimenes ārstu asociācija

Biedrība Latvijas Ģimenes ārstu asociācija
Reģistrācijas Nr. 40008009328
Ģertrūdes iela 20-7, Rīga, LV-1011
Mob. tālr. +371 29421426, birojs@lgaa.lv
www.lgaa.lv

Rīgā

2023. gada 17. novembrī Nr.73

Veselības ministrijai

pasts@vm.gov.lv

inga.liepina@vm.gov.lv

Atzinums par grozījumu Ministru kabineta 2000. gada 26. septembra noteikumos Nr.330 "Vakcinācijas noteikumi" projektu (23-TA-1800)

Biedrība "Latvijas Ģimenes ārstu asociācija" (turpmāk – LĢĀA) sniedz sekojošu atzinumu par grozījumu Ministru kabineta 2000. gada 26. septembra noteikumos Nr.330 "Vakcinācijas noteikumi" projektu (23-TA-1800).

1) *"73. No 2024. gada 1. janvāra visām ārstniecības iestādēm, kas veic vakcināciju ar vakcīnām, kas iegādātas par valsts budžeta līdzekļiem, ir pienākums nodrošināt šo noteikumu 10.2. apakšpunktā minētās informācijas sniegšanu vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā vai ar vienotās veselības informācijas sistēmas starpniecību."*

Vakcinācijas digitalizācija nav iespējama esošā finansējuma ietvarā, respektīvi, bez atbilstoša finansējuma palielinājuma. Lūdzu aktualizēt vakcinācijas maipulāciju tarifus ar sadaļu par vakcinācijas digitalizāciju un piešķirt tam adekvātu nepieciešamo finansējumu.

2) Iesniegt datus par visiem vakcinācijas faktiem veselības informācijas sistēmai divu darbdienu laikā esošās un 2024. gadā paredzamās slodzes apstākļos ar pieejamajiem resursiem ģimenes ārstu prakses realizēt nevar, tāpēc lūdzu noteikumu 10.2. punktā noteikt termiņu – piecu darbdienu laikā (kā tas ir līdz šim potēšanas pasei).

3) *"[10. Vakcinācijas iestādes:] 10.3. ne retāk kā reizi gadā un ne vēlāk kā līdz kalendārā gada pēdējai dienai vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā aktualizē informāciju par pacienta vakcinācijas atlikšanu vai nevakcinēšanu, norādot iemeslu (pārslimota infekcijas slimība, personas atteikums vakcinēties, kontrindikācijas fakts);"*

"28. Ja vakcinējamā persona vai pacienta likumiskais pārstāvis atsakās no vakcinācijas, ārstniecības personas pienākums ir izskaidrot minētajai personai attiecīgā profilakses pasākuma nozīmi individuālās un sabiedrības veselības aizsardzībā. Ja vakcinējamā persona vai pacienta likumiskais pārstāvis nemaina savu lēmumu atteikties no vakcinācijas, ārstniecības persona:

28.1. vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā reģistrē atteikumu no vakcinācijas, norādot personas datus (vārds, uzvārds, personas kods), ārstniecības personas, kas aizpilda atteikumu no vakcinācijas, datus (vārds, uzvārds), vakcinācijas iestādi, kurā saņemts atteikums no vakcinācijas, vakcinācijas iestādes adresi, veidu, kādā saņemts atteikums (elektroniski, klātienē, telefoniski, rakstiski), vakcīnu vai infekcijas slimību, pret kuru persona atsakās vakcinēties, kā arī iemeslu, kādēļ persona atsakās vakcinēties;

28.2. klātienē vizītes laikā rakstiski noformē informēto atteikumu no vakcinācijas, kuru vakcinējamā persona vai pacienta likumiskais pārstāvis paraksta. Pacienta vai likumiskā pārstāvja informēto atteikumu aizpilda atbilstoši šo noteikumu 9. pielikuma veidlapai;

28.3. neraugoties uz personas vai pacienta likumiskā pārstāvja rakstiski noformēto informēto atteikumu no vakcinācijas, ārstniecības persona turpina sniegt vakcinējamai personai vai pacienta likumiskajam pārstāvim informāciju par vakcīnu drošību un vakcinācijas nozīmi."

Plānotā prasība reģistrēt katru vakcinācijas atlikšanas vai nevakcinēšanās faktu veselības informācijas sistēmā ir nepieņemams, birokrātisks slogs un patērēs nepiedodami daudz primārā veselības aprūpē strādājošo laika, kas ir izmantojams daudz lietderīgāk pacientu veselības aprūpē, ņemto vērā lielo ģimenes ārstu pacientu skaitu, piemēram, vīrs 65 gadiem un personas ar hroniskām slimībām, kuriem noteikumu projektā paredzēta prasība, ka *obligāti* jāpiedāvā vakcināciju pret Covid-19 (44.³ punkts), kontekstā ar obligāti vakcinējamo saraksta papildināšanu ar 3.9. punktu "bērni un pieaugušie – pret Covid-19". (Veselības ministrijas skaidrojumus: "prasība, ka obligāti vakcinējami ir bērni un pieaugušie, nozīmē, ka ārstniecības personai vakcinācija obligāti jāpiedāvā tām riska grupām, kuras konkrētajā epidemioloģiskajā situācijā iesaka vakcinēt SPKC un Imunizācijas valsts padome.") Vai attiecināms uz to, ka piedāvājam vizītes laikā, vai arī prasāt, ka visiem reģistrētajiem pacientiem proaktīvi? Par papildus darbu finansējums nav piešķirts. Tas ir nereāli visus sasniegt un reģistrēt atteikumus gan pacienta kartē, gan vienotajā veselības informācijas sistēmā. Lūdzu noteikumu projektā neiekļaut prasību reģistrēt katru vakcinācijas atlikšanas vai nevakcinēšanas faktu vienotajā veselības informācijas sistēmā.

4) *"10.4. ne retāk kā reizi mēnesī, izmantojot vienotās veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmas funkcionalitāti, aktualizē datus par saviem vakcīnu krājumiem (..)."*

Ņemot vērā to, ka vakcīnu pasūtīšana un vakcinācijas faktu reģistrēšana plānota vienotās veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmā, tad krājumu aktualizācija ir lieka prasība Ministru kabineta noteikumu līmenī, lūdzu izslēgt 10.4.punktu.

5) Lūdzu pārtraukt birokratizēšanas praksi un veselības jomas pārregulāciju ar normatīvo regulējumu, nosakot vakcinācijas organizācijai "smagu" regulējumu Ministru kabineta noteikumos, īpaši "IV1. Valsts apmaksāta vakcinācija pret sezonālo gripu un Covid-19" nodaļā, kā arī ārstniecības iestāžu un personu pienākumos un atbildībā, kas devalvē ārstniecības personas kā spējīgas pašas uzņemties atbildību par rīcību un apstākļiem, ko spēj ietekmēt.

Jau šobrīd ir spēkā esošā redakcija nosaka: *"16. Ārstniecības personas un/vai vakcinācijas iestādes laikus informē aprūpē esošos pacientus par vakcinācijas nepieciešamību. (..) 26.¹ Primārās aprūpes ārsta pienākums ir apzināt vakcinācijas statusu tā aprūpē reģistrētajiem pacientiem un nodrošināt vakcinācijas pēctecības uzraudzību."*

Lūdzu noteikumu grozījumus nepapildināt un izslēgt jaunos punktus: *"16.¹ Ģimenes ārsta pienākums ir uzraudzīt savā aprūpē esošo personu vakcinācijas statusu, apzināt riska grupas un organizēt to personu vakcināciju, kam tā ir nepieciešama", kā arī "44.⁷ Šo noteikumu 44.⁶ punktā minēto personu vakcināciju dzīvesvietā organizē personas ģimenes ārsts atbilstoši Nacionālā veselības dienesta tīmekļa vietnē publicētajai kārtībai vakcinācijas organizēšanai dzīvesvietā".* Tie ne tikai daļēji dublē jau esošo regulējumu par pienākumu apzināt un informēt, bet vienlaicīgi uzliek ģimenes ārstiem papildus pienākumu "organizēt vakcināciju" bez pietiekama finansiāla un cilvēkresursu atbalsta, kā arī atbildību par jautājumiem, kuri nav ģimenes ārstu ietekmē un pārziņā. Galēji nepieņemam ir gripas vakcīnu piegāde (neprognozējama un nepietiekama), kā rezultātā nelietderīgi tika tērēti ģimenes ārstu prakses resursi saziņai ar pacientiem un vakcinācijas organizēšanai, bet vakcinācijas aptvere pret gripu palikusi zemāka nekā būtu bijis iespējams, ja ģimenes ārstu prakses saņemtu pasūtīto vakcīnu apjomu.

"44.⁶ Vakcināciju pret Covid-19 un sezonālo gripu savā dzīvesvietā drīkst saņemt:

44.⁶1. persona ar smagiem neatgriezeniskiem funkcionāliem traucējumiem, kuru dēļ personai ir ierobežota iespēja atstāt savu dzīvesvietu;

44.⁶2. persona, kas ir vecāka par 80 gadiem;

44.⁶3. persona, kas ir vecāka par 70 gadiem un kurai medicīnisku iemeslu dēļ ir ierobežota iespēja atstāt savu dzīvesvietu."

Jautājumi par vakcināciju mājās tika izdiskutēti sarunās ar Nacionālo veselības dienestu un regulējums ir noteikts ar līguma dokumentiem. Šobrīd valsts apmaksā tikai vakcināciju pret Covid-19 mājās, bet, ja pacients vēlas saņemt tikai pretgripas vakcīnu, tad ne. Lūdzu noteikumu projektā neiekļaut 44.⁶ punktu, jo jautājums nav jānosaka ar Ministru kabineta noteikumiem, jo nosacījumi (arī apmaksas), tiek mainīti, kā arī tad nepieciešams papildus finansējums mājas vizītēm un cilvēkresursi, kuru trūkst.

26. Ārstniecības persona ir atbildīga:

"26.3. par to, lai pacientam saskaņā ar šo noteikumu 3. un 44.¹ punktu tiktu veiktas visas nepieciešamās un atbilstoši veselības stāvoklim iespējamās vakcinācijas;

26.4. par racionālu vakcīnu pasūtīšanu un izlietošanu, savlaicīgu vakcīnu ievades faktu reģistrāciju vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā, kā arī izvairīšanos no pārmērīga vakcīnu krājuma veidošanas."

LĢĀA iebilst pret atbildību par pretgripas vakcinācijas veikšanu, jo pieredze liecina par nepieņemamu praksi vakcīnu piegādēs, e-veselības traucējumiem un lēndarbību, kā arī lielo ārstniecības personu slodzi un biežu pārslodzi, kuras dēļ prasība pēc savlaicīgas informācijas savadīšanas ir pakārtota. Lūdzu noteikumos neiekļaut šos punktus. Krājumi ir nevis ārstniecības personas, bet iestādes atbildība, citādi risināms.

"44.³ Ārstniecības personas, tai skaitā ģimenes ārsti, vakcināciju pret Covid-19 atbilstoši vakcinācijai nepieciešamajam devu skaitam obligāti piedāvā: 44.³¹. personām, kas vecākas par 65 gadiem; 44.³². personām ar hroniskām slimībām, atbilstoši Slimību profilakses un kontroles centra tīmekļa vietnē publicētajā Covid-19 vakcinācijas rokasgrāmatā noteiktajam hronisko slimību sarakstam; 44.³³. ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem; 44.³⁴. grūtniecēm."

Lūdzu noteikumu projektā neiekļaut 44.³ punktu, jo jautājums nav jānosaka ar Ministru kabineta noteikumiem.

6) *"75. Līdz 2024. gada 10. janvārim ģimenes ārsti iesniedz Slimību profilakses un kontroles centram pārskatu par 2023. gada ietvaros vakcinētajām personām katrā ģimenes ārsta praksē atsevišķi, aizpildot vakcinācijas kalendāra ietvaros vakcinēto personu pārskata veidlapu (5. pielikums). Šo noteikumu 5. pielikums ir spēkā līdz 2024. gada 10. janvārim."*

Lūdzu papildināt ar atrunu, ka nav jāsniedz par vakcīnām, par kurām vakcinācijas fakti ir iesniegti vienotajā veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmā.

Biedrības „Latvijas Ģimenes ārstu asociācija”

prezidente

(paraksts *) Alise Nicmane-Aišpure

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.*